

MAKEDONYA ÜLKE NOTU & MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

Makedonya, Orta ve Doğu Avrupa'yı Güney ve Güneydoğu Avrupa ile bağlayan önemli ulaşım yollarının kesiştiği bir noktada bulunan ve Dünya Bankası tanımlamalarına göre aşağı orta milli gelir seviyesinde yer alan bir ülkedir. Resmi adı Eski Yugoslav Cumhuriyeti, yerel adı ise Makedonya Cumhuriyeti olarak kayıtlarda yer bulan Yugoslavya'nın parçalanması sonucu oluşan fakat isminden dolayı Yunanistan'ın resmen tanımaya yanaşmakta sorun çıkardığı Makedonya 25.713 km²'lik yüz ölçümü ile Güneydoğu Balkan Yarımadasında yer alan bir ülkedir.

Ülkenin bir yandan denize açılımı olmaması ve diğer yandan da ekonomisinin dışa açıklığı (dış ticaret, GSYİH'nin yüzde 90'ına tekabül etmektedir), Makedonya'nın küresel ekonomideki gelişmelere büyük ölçüde bağımlı bir şekilde hareket etmesine yol açmaktadır. Bu durumun olumlu yanları olduğu kadar, olumsuz sonuçları da olmuş ve Makedonya özellikle son 10 yıl içerisinde büyük ölçüde dış kaynaklı ekonomik krizlere sıklıkla maruz kalmıştır.

Makedonya'nın imalat sektörü eski Yugoslavya'nın ekonomik sistemine entegre olduğu için 1991 yılında ilan edilen bağımsızlığın ardından diğer sektörlerle göre daha fazla etkilenmiştir. Makedonya'daki temel sanayiler; Üsküp'teki büyük demirçelik tesisi de dahil olmak üzere metal işleme, ağırlıklı kısmı ülkenin batı bölümlerinde yer alan tekstil, gıda işleme ve kimyasallardır. Çelik sektörü 1980'li yıllar boyunca Hırvatistan'daki tersaneler için üretim yapmış ancak eski Yugoslav ulaşım ağlarının zarar görmesi ve Hırvatistan'daki ekonomik kriz sonucunda satışlar düşmüştür. Sanayinin milli gelir içindeki payının 1990'daki %45 oranından 2007'de %28'e düştüğü tahmin edilmektedir. Tarım sektörü aynı dönemde üretimin iç piyasaya yönelik olması ve üreticilerin çoğunluğunu küçük çiftliklerin oluşturması sayesinde daha az zarar görmüştür. 1997-2007 yılları arasında tarımın milli gelir içindeki payı yıllık ortalama %13 oranındadır. Hizmetler sektörünün faktör maliyetleri cinsinden milli gelir içindeki payı ise 1990 yılında %47 iken, ekonomideki modernizasyon ve değişim sürecinin katkısıyla sektörün 2007 yılındaki payı %60 olarak hesaplanmaktadır.

Ülkede okur yazar oranı %99 larda olup, güneyde Yunanistan, doğuda Bulgaristan, kuzeyde Sırbistan, batıda ise Arnavutluk ile sınır komşusudur. Ayrıca kara yüzölçümü 24,856 km² iken deniz yüzölçümü 477 km² dir. Nüfusu 2,066.713 (Subat 2009) olan ülke nüfusu incelendiğinde ülkenin nüfus artış hızı % 0.3 olup nüfusun % 19.2 sini 0-14, %69.4 ünü 15-64, % 11.4 ünü ise 65 yaş üstü yaş aralığını oluşturmaktadır. Ülkede nüfus % 64.2 ile Makedon, %25.2 ile Arnavut, %3.9 ile Türk ve %2.8 ile Romen, %1.8 ile Sırp diğer etnik gruplar ise %2.2 sekinde dağılmıştır.

2008 yılı ülkenin GSMH oranı 7.6milyar\$ iken GSMH artış oranı % 5.3' tür. GSMH'nin sektörlere göre dağılımı şu şekildedir;

% 11.4 Tarım,

% 27.2 Endüstri,

%61.4 Hizmet 'tir(2008).

A.MAKEDONYA İLE GENEL DIŞ TİCARETİ

1. İHRACAT

BM verilerine göre; Makedonya'nın ihracatı 2009 yılında % 19,81 gerileyerek 2,7 milyar \$ gerçekleşmiştir. Makedonya'nın genel ihracatında ilk üç ülke sırasıyla Sırbistan(650 milyon \$), Almanya (450 milyon \$) ve Yunanistan'dır (290 milyar \$). 2009 yılında genel olarak ihracatında düşüş kaydedilen Makedonya'nın Sırbistan (%2) ve Arnavutluk (%15)'a olan ihracatında artış kaydedilmiştir. Türkiye ise 2009 yılında 40 milyon \$ ihracat ile 11. sırada yer almaktadır.

Makedonya'nın Ülkeler Bazında İhracatı (\$)

	ÜLKELER	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 (%)
1	Sırbistan	0	557.851.000	639.415.000	652.133.000	1,99
2	Almanya	364.015.000	375.475.000	484.024.000	450.384.000	-6,95
3	Yunanistan	312.931.000	361.163.000	420.409.000	290.012.000	-31,02
4	İtalya	169.606.000	236.847.000	346.769.000	217.973.000	-37,14
5	Bulgaristan	76.097.000	130.144.000	242.463.000	216.953.000	-10,52
6	Hırvatistan	81.054.000	124.229.000	163.869.000	152.720.000	-6,80
7	Bosna Hersek	50.456.000	64.698.000	88.021.000	86.644.000	-1,56
8	Arnavutluk	27.522.000	40.558.000	72.694.000	83.949.000	15,48
9	Hollanda	44.579.000	55.393.000	71.758.000	61.532.000	-14,25
10	İngiltere	42.929.000	36.460.000	75.097.000	42.895.000	-42,88
11	Türkiye	46.308.000	55.176.000	53.249.000	40.764.000	-23,45
	Diğer	825.768.000	362.721.000	698.480.000	395.569.000	-43,37
	TOPLAM	2.041.265.000	2.400.715.000	3.356.248.000	2.691.528.000	-19,81

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

2009 yılında Makedonya'nın önemli ihraç ürünleri incelendiğinde ilk sırayı "Demir ve Çelik" sektörü almaktadır. Makine ve Aksamları ise Makedonya'nın ihracatında 40 milyon \$ ile en önemli 15. ihraç kalemidir. Makine ve Aksamları Makedonya'nın genel ihracatından % 1,5 pay almaktadır.

Makedonya'nın Fasıllar Bazında İhracatı (\$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 (%)
1	72	DEMİR VE ÇELİK	474.492.000	604.818.000	1.178.172.000	491.668.000	-58,27
2	62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	411.578.000	431.360.000	545.287.000	487.339.000	-10,63
3	27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	163.617.000	225.107.000	165.151.000	202.935.000	22,88
4	73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	92.870.000	122.121.000	171.835.000	123.471.000	-28,15
5	24	TÜTÜN VE TÜTÜN YERİNE GEÇEN İŞLENMİŞ MADDELER	101.887.000	111.696.000	106.140.000	110.982.000	4,56

Makedonya Ülke Notu (Moment Expo için hazırlanmıştır)

6	26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	12.582.000	30.122.000	70.616.000	104.850.000	48,48
7	61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	77.054.000	67.445.000	83.049.000	90.933.000	9,49
8	22	MEŞRUBAT,ALKOLLÜ İÇKİLER VE SİRKE	61.872.000	81.638.000	103.291.000	86.798.000	-15,97
9	64	AYAKKABILAR,GETRERLER,TOZLUKLAR VB EŞYA VE AKSAMI	58.427.000	56.719.000	83.287.000	79.148.000	-4,97
10	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	54.432.000	61.574.000	73.180.000	75.131.000	2,67
		DİĞER	532.454.000	608.115.000	776.240.000	838.273.000	7,99
		TOTAL All products	2.041.265.000	2.400.715.000	3.356.248.000	2.691.528.000	-19,81

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

2. İTHALAT

Makedonya'nın ithalatı, 2009 yılında bir 2007 yılına göre % 3,5 azalmış ve 5 milyar \$ kaydedilmiştir. Makedonya'nın genel ithalatında en çok payı alan ilk üç ülke sırasıyla Almanya (517 milyon \$), Rusya (495 milyon \$) ve Yunanistan'dır (296 milyon \$). Türkiye ise 250 milyon \$ ile 7. Sırada yer almaktadır. Makedonya'nın ithalat gerçekleştirdiği ilk 10 ülke arasında genelde artış kaydedilse de Almanya (%1,5), Rusya(%23) ve Bulgaristan(%9) azalış kaydedilmiştir.

Makedonya'nın Ülkeler Bazında İthalatı (\$)

	ÜLKE	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 (%)
1	Almanya	334.884.000	369.270.000	525.315.000	517.495.000	-1,49
2	Rusya	424.494.000	569.577.000	643.279.000	495.018.000	-23,05
3	Yunanistan	296.830.000	319.876.000	413.348.000	439.168.000	6,25
4	Sırbistan	0	282.850.000	448.404.000	406.713.000	-9,30
5	İtalya	193.669.000	226.920.000	303.535.000	361.723.000	19,17
6	Çin	115.027.000	139.389.000	242.721.000	289.409.000	19,24
7	Türkiye	113.615.000	123.919.000	194.766.000	250.746.000	28,74
8	Bulgaristan	234.331.000	250.172.000	267.103.000	242.635.000	-9,16
9	Slovenya	127.986.000	129.412.000	154.547.000	190.879.000	23,51
10	İsviçre	64.273.000	59.301.000	114.599.000	123.237.000	7,54
	DİĞER	1.322.889.000	1.292.029.000	1.919.959.000	1.726.092.000	-10,10
	TOPLAM	3.227.998.000	3.762.715.000	5.227.576.000	5.043.115.000	-3,53

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

"MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR", Makedonya'nın en önemli ithal kalemidir. Makine ve aksamı ithalatı (435 Milyon \$) ise Makedonya'nın genel ithalatında 2. sırada yer almakta olup, Makedonya'nın genel ithalatından % 8,6 pay almaktadır. Makedonya'nın ithal ettiği başlıca diğer ürünler "Elektrikli Makina Ve Cihazlar,Aksam Ve Parçaları" ve "Demir ve Çelik"tir.

Makedonya'nın Başlıca Fasıllar Bazında İthalatı (\$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 (%)
1	27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI,MUMLAR	618.431.000	760.129.000	979.550.000	809.747.000	-17,33
2	84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	227.085.000	277.139.000	397.131.000	435.561.000	9,68
3	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	163.745.000	176.739.000	308.774.000	404.191.000	30,90
4	72	DEMİR VE ÇELİK	307.087.000	387.248.000	585.335.000	335.889.000	-42,62
5	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	162.827.000	207.972.000	327.239.000	305.272.000	-6,71
6	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	124.642.000	141.685.000	186.313.000	194.712.000	4,51
7	30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	72.281.000	75.858.000	97.868.000	142.112.000	45,21
8	52	PAMUK	127.654.000	134.352.000	172.038.000	136.773.000	-20,50
9	2	ET VE ET ÜRÜNLERİ	69.487.000	73.988.000	97.571.000	117.993.000	20,93
10	48	KAĞIT VE KARTON;KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	79.163.000	86.854.000	108.691.000	117.929.000	8,50
		DİĞER	1.275.596.000	1.440.751.000	1.967.066.000	2.042.936.000	3,86
		TOPLAM	3.227.998.000	3.762.715.000	5.227.576.000	5.043.115.000	-3,53

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

B. TÜRKİYE-MAKEDONYA DIŞ TİCARETİ

İkili Ticaret Verileri (\$)

		2006	2007	2008	2009	2010
İhracatımız	Değer	172.756.309	271.744.491	296.171.898	283.482.140	262.727.511
	Değişim %		57,30	8,99	-4,28	-7,32
İthalatımız	Değer	55.944.859	55.818.482	29.712.781	39.879.037	52.399.170
	Değişim %		-0,23	-46,77	34,22	31,40
Hacim	Değer	228.701.168	327.562.973	325.884.679	323.361.177	315.126.681
	Değişim %		43,23	-0,51	-0,77	-2,55
Denge	Değer	116.811.450	215.926.009	266.459.117	243.603.103	210.328.341
	Değişim %		84,85	23,40	-8,58	-13,66

Kaynak: TÜİK Verileri

Ülkemiz ile Makedonya arasındaki dış ticaret dengesi ülkemiz lehine fazla vermektedir. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 2010 yılında 315 milyon \$ kaydedilmiştir. 2009 yılında söz konusu ülkeden ithalatımız % 34 , 2010 yılında ise ithalatımız % 31 artmıştır. Makedonya'dan ihracatımızda ise 2009 yılında %4,3, 2010 yılında bir önceki seneye göre %7,3 azalma kaydedilmiştir.

Makedonya'ya İhracatımızda Başlıca Maddeler (\$)

	GTIP	GTIP TANIMI	2007	2008	2009	2010	Değişim 10/09 (%)
1	84	NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	20.989.304	33.545.456	28.154.956	24.382.559	-13,40
2	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	12.871.724	16.321.216	16.221.142	20.037.218	23,53
3	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI,TRAKTÖR,BİSİKLET,MOTOSİKLET VE DİĞER	16.183.010	22.797.762	27.130.116	19.381.855	-28,56
4	52	PAMUK	18.973.731	19.525.180	14.446.697	15.979.211	10,61
5	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	10.893.175	15.092.861	16.651.470	12.203.884	-26,71
6	94	MOBİLYALAR,AYDINLATMA,REKLAM LAMBALARI,PREFABRİK YAPILAR	9.629.710	12.514.271	11.318.836	10.627.532	-6,11
7	76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	8.372.247	7.953.964	7.453.264	10.072.605	35,14
8	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	8.914.901	11.658.218	13.762.225	9.966.371	-27,58
9	48	KAĞIT VE KARTON;KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	5.963.432	9.184.053	9.124.627	9.711.820	6,44
10	08	YENİLEN MEYVALAR,KABUKLU YEMİŞLER,TURUNÇGİL VE KAVUN KABUĞU	7.483.977	7.935.304	9.326.910	9.319.897	-0,08
		DİĞER	151.469.280	139.643.613	129.891.897	121.044.559	-6,81
		TOPLAM	271.744.491	296.171.898	283.482.140	262.727.511	-7,32

Kaynak:TUIK Verileri

Makedonya'ya yönelik ihracatımız 2010 yılında % 7,3 azalarak 262 milyon \$ gerçekleşmiştir. Söz konusu ülkeye gerçekleştirdiğimiz ihracatta ilk sırayı " NÜKLEER REAKTÖRLER,KAZAN;MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI" (24 milyon \$) almaktadır. Söz konu ürün ihracatı toplam ihracatın % 9,1'ini oluşturmaktadır. Makedonya'ya gerçekleşen ilk 10 ihraç kalemi arasında en fazla "Plastik ve Plastikten Eşya" ile "Pamuk" sektörlerindeki artış yaşanmıştır.

Makedonya'dan İthalatımızda Başlıca Maddeler (\$)

	GTIP	GTIP TANIMI	2007	2008	2009	2010	Değişim 09/10 (%)
1	72	DEMİR VE ÇELİK	29.532.500	6.794.431	20.997.827	25.765.503	22,71
2	52	PAMUK	1.876.258	2.510.822	2.673.165	4.912.577	83,77
3	69	SERAMİK MAMULLERİ	4.748.149	5.140.224	4.092.374	3.556.343	-13,10
4	41	HAM POSTLAR,DERİLER (KÜRKLER HARIÇ) VE KÖSELELER	4.612.927	3.717.637	1.736.929	3.170.767	82,55
5	56	VATKA,KEÇE,DOKUNMAMIŞ MENSUCAT,ÖZEL İPLİK,SİCİM VE MAMULLERİ	51.425	452.938	378.016	1.611.137	326,21
6	26	METAL CEVHERLERİ,CÜRUF VE KÜL	3.420.496	1.273.246	1.150.265	1.415.635	23,07
7	55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	11.534	0	574.935	1.302.033	126,47
8	62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	725.742	808.721	1.037.338	1.269.958	22,42

Makedonya Ülke Notu (Moment Expo için hazırlanmıştır)

9	25	TUZ,KÜKÜRT,TOPRAK VE TAŞLAR,ALÇILAR VE ÇİMENTO	230.502	277.913	1.191.935	1.210.161	1,53
10	76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	136.096	24.005	1.051.437	1.101.499	4,76
		DİĞER	10.472.853	8.712.844	4.994.816	7.083.557	41,82
		TOPLAM	55.818.482	29.712.781	39.879.037	52.399.170	31,40

Kaynak: TÜİK Verileri

Makedonya'dan ithalatımız 2010 yılında % 31,4 artarak 52,4 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Makedonya'dan ithal ettiğimiz ürünler arasında en büyük payı "Demir ve Çelik" (25milyon \$) almaktadır ve 2010 yılında bir önceki seneye göre % 22,7 ithalat artışı yaşanmıştır. "Makine ve aksamları" ithalatı 295 bin \$ ile Makedonya'dan gerçekleştirdiğimiz ithalat kalemleri arasında 20. sırada yer almaktadır.

C. MAKEDONYA'NIN MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

1. İHRACAT

Makedonya'nın 2009 yılında makine ihracatı 2007 yılına göre %26,50 artarak 40,6 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında Makedonya'nın makine ihracatında ilk sırada yer alan ülkeler Sırbistan, Almanya, Yunanistan ve Arnavutluk olmuştur. Makedonya'nın 2009 yılında makine ihracatı gerçekleştirdiği ilk 10 ülke arasında en fazla ihracat artışı Almanya'da(%287) yaşanmıştır. 2009 verilerine göre, Türkiye Makedonya'nın makine ihracatında 34. sırada yer almaktadır.

Makedonya'nın Ünelere Göre Makine ve Aksamları İhracatı (\$) - 84. Fasıl

	ÜLKE	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 %
1	Serbia	0	5.024.000	9.391.000	10.053.000	7,05
2	Germany	536.000	898.000	1.773.000	6.877.000	287,87
3	Greece	3.534.000	4.519.000	6.088.000	5.963.000	-2,05
4	Albania	408.000	1.082.000	1.430.000	2.978.000	108,25
5	Russian Federation	0	10.000	644.000	1.542.000	139,44
6	Netherlands	476.000	885.000	1.606.000	1.413.000	-12,02
7	Bulgaria	1.025.000	1.038.000	583.000	1.271.000	118,01
8	Slovenia	632.000	458.000	937.000	1.068.000	13,98
9	Croatia	498.000	350.000	516.000	1.005.000	94,77
10	Sweden	452.000	602.000	1.260.000	950.000	-24,60
34	Turkey	190.000	7.000	233.000	48.000	-79,40
	Diğer	8.848.000	5.748.000	7.656.000	7.461.000	-2,55
	TOPLAM	16.599.000	20.621.000	32.117.000	40.629.000	26,50

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik bölümü verileri)

2009 yılında Makedonya'nın makine ve aksamları ihracatında ilk sırayı 4,5 milyon \$ ile "Endüstriyel Yıkama Makineleri" almaktadır.

Makedonya'nın Makine ve Aksamları İhracatındaki Başlıca Kalemler (\$)

Makedonya Ülke Notu (Moment Expo için hazırlanmıştır)

	GTIP	GTIP TANIMI	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09 %
1	8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	1.430.000	1.822.000	3.077.000	4.455.000	44,78
2	8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELER İÇİN CİHAZLAR	218.000	1.101.000	1.524.000	3.085.000	102,43
3	8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	1.392.000	1.690.000	2.216.000	2.981.000	34,52
4	8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	1.028.000	1.343.000	3.195.000	2.547.000	-20,28
5	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	2.743.000	3.391.000	2.473.000	2.406.000	-2,71
6	8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	919.000	743.000	1.705.000	2.292.000	34,43
7	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	1.294.000	1.997.000	3.372.000	2.239.000	-33,60
8	8431	AĞIR İŞ MAKİNE VE CİHAZLARININ AKSAMI, PARÇALARI	193.000	452.000	701.000	2.089.000	198,00
9	8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, KRANKLAR, YATAK KOVANLARI, DİŞLİLER, ÇARKLAR	114.000	110.000	207.000	1.986.000	859,42
10	8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	146.000	112.000	391.000	1.631.000	317,14
		DİĞER	7.120.000	7.857.000	13.251.000	14.914.000	12,55
		TOPLAM	16.597.000	20.618.000	32.112.000	40.625.000	26,51

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

2. İTHALAT

Makine ve aksamları ithalatı 2009 yılında Makedonya'nın genel ithalatından % 16 pay almaktadır. Makedonya'nın 84. fasıl bazında makine ithalatı 2009 yılında % 9,7 artarak 435 milyon \$ seviyesinde kaydedilmiştir. Çin, İtalya, Almanya ve Türkiye makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir. Türkiye, Makedonya'nın makine ithal ettiği ülkeler arasında 23 milyon \$ ile 4. sırada yer almaktadır.

Makedonya'nın Makine ve Aksamları İthalatı (\$) - 84. Fasıl

	ÜLKELER	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09(%)
1	Çin	24.270.000	31.070.000	53.282.000	75.339.000	41,40
2	İtalya	39.483.000	37.264.000	50.065.000	65.459.000	30,75
3	Almanya	31.724.000	38.883.000	51.034.000	58.286.000	14,21
4	Türkiye	6.206.000	9.021.000	19.668.000	23.497.000	19,47
5	ABD	7.652.000	9.616.000	14.471.000	21.146.000	46,13
6	Sırbistan	0	11.259.000	15.356.000	20.782.000	35,33
7	Slovenya	15.803.000	16.703.000	19.017.000	19.540.000	2,75
8	Japonya	4.726.000	6.437.000	8.825.000	18.757.000	112,54
9	Yunanistan	14.041.000	18.666.000	19.588.000	16.690.000	-14,79
10	Fransa	4.160.000	4.744.000	11.130.000	9.679.000	-13,04
	Diğer	79.020.000	93.476.000	134.695.000	106.386.000	-21,02

Makedonya Ülke Notu (Moment Expo için hazırlanmıştır)

TOPLAM	227.085.000	277.139.000	397.131.000	435.561.000	9,68
--------	-------------	-------------	-------------	-------------	------

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

Makedonya'nın 2009 yılında makine ithalatı arasında başlıca kalemler "Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı", "İş makineleri" ile "Endüstriyel Yıkama Makineleri"dir. "Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı" mal grubu Makedonya'nın 2009 yılında gerçekleştirdiği toplam makine ithalatının % 16'sını oluşturmaktadır.

Makedonya'nın Makine ve Aksamları İthalatındaki Başlıca Kalemler (\$)

GTIP	GTIP TANIMI	2005	2006	2007	2009	Değişim 07/09(%)
1 8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	38.055.000	44.951.000	48.742.000	69.774.000	43,15
2 8429	DOZERLER, GREYDER, SKREYPER, EKSKAVATÖR, KÜREYİCİ, YÜKLEYİCİ VB.	7.286.000	9.779.000	18.718.000	21.851.000	16,74
3 8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	12.717.000	18.771.000	13.952.000	21.023.000	50,68
4 8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	5.966.000	6.377.000	11.417.000	19.545.000	71,19
5 8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	11.858.000	14.825.000	18.211.000	19.218.000	5,53
6 8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	8.333.000	10.697.000	14.327.000	18.670.000	30,31
7 8443	MATBAACILIĞA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	2.257.000	5.983.000	16.459.000	17.849.000	8,45
8 8421	SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	6.177.000	7.965.000	10.037.000	16.766.000	67,04
9 8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELER İÇİN CİHAZLAR	12.301.000	7.518.000	7.904.000	15.730.000	99,01
10 8428	KALDIRMA, İSTİFLEME, YÜKLEME, BOŞALTMA MAKİNE VE CİHAZLARI	3.845.000	3.077.000	15.096.000	15.596.000	3,31
	DİĞER	118.288.000	147.198.000	222.267.000	199.544.000	-10,22
	TOPLAM	227.083.000	277.141.000	397.130.000	435.566.000	9,68

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

D. TÜRKİYE – MAKEDONYA MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

2009 yılında Makedonya'ya makine ve aksamları ihracatımız % 16, 2010 yılında % 13 azalmıştır. Makedonya'dan makine ithalatımız da 2010 yılında % 85 azalarak 295 bin \$ seviyesine gerilemiştir.

Türkiye – Makedonya Makine ve Aksamları Dış Ticareti (\$ - 84. Fasıl)

		2007	2008	2009	2010
İhracat	Değer	20.989.304	33.545.456	28.154.956	24.382.559
	Değişim %		59,82	-16,07	-13,40
İthalat	Değer	261.779	451.496	2.005.706	295.033
	Değişim %		72,47	344,24	-85,29
Hacim	Değer	21.251.083	33.996.952	30.160.662	24.677.592
	Değişim %		59,98	-11,28	-18,18
Denge	Değer	20.727.525	33.093.960	26.149.250	24.087.526
	Değişim %		59,66	-20,98	-7,88

Kaynak: TÜİK Verileri

1. İHRACAT

Makedonya'ya 84. fasıl itibariyle gerçekleştirilen makine ihracatımız incelendiğinde 2010 yılında en fazla sırasıyla "Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları, "Çamaşır Yıkama Makineleri" ve "Yıkama, Temizleme, Kurutma, Doldurma Vb. İşler İçin Makine, Cihaz" ihracatı gerçekleşmiştir.

Makedonya'ya Makine ve Aksamları İhracatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Ş)

	DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2007	2008	2009	2010	Değişim 09/10 (%)
1	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	4.167.349	5.947.426	5.635.209	5.953.504	5,65
2	8450	ÇAMAŞIR YIKAMA MAKİNELERİ	2.419.224	2.921.794	2.681.389	2.763.490	3,06
3	8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	1.300.162	2.443.778	2.328.369	2.499.584	7,35
4	8480	METAL DÖKÜMÜ İÇİN KASALAR, PLAKALAR, KALIP MODELLERİ	207.416	291.260	258.505	1.456.804	463,55
5	8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	2.663.232	3.358.564	1.550.105	1.114.227	-28,12
6	8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	434.633	552.989	1.590.123	1.092.015	-31,33
7	8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	264.721	668.993	1.508.275	1.032.623	-31,54
8	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPİRATÖR	698.053	1.216.271	925.622	871.156	-5,88
9	8438	YİYECEK/İÇECEK SANAYİNDE KULLANILAN MAKİNE VE CİHAZLAR	174.775	1.137.049	1.152.368	758.454	-34,18
10	8462	METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, ŞATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	422.797	894.701	668.049	628.521	-5,92
		DİĞER	8.236.942	14.112.631	9.856.942	6.212.181	-36,98
		TOPLAM	20.989.304	33.545.456	28.154.956	24.382.559	-13,40

Kaynak:TÜİK Verileri

2. İTHALAT

2010 yılında Türkiye'nin Makedonya'dan 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grupları sırasıyla, "Hava-Vakum Pompası, Hava/Gaz Kompresörü, Vantilatör, Aspiratör", "Yıkama, Temizleme, Kurutma, Doldurma Vb. İşler İçin Makine, Cihaz" ve "Kendine Özgü Fonksiyonlu

Makine Ve Cihazlar” olmuştur. Makedonya’da 2010 yılında makine ithalatımız yaklaşık % 85 azalmıştır.

Makedonya’da Makine ve Aksamları İthalatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Ş)

	DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2007	2008	2009	2010	Değişim 09/10 (%)
1	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	27.397	70.443	30.561	89.803	193,85
2	8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	230	0	0	65.973	-
3	8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	191.018	0	0	52.116	-
4	8428	KALDIRMA, İSTİFLEME, YÜKLEME, BOŞALTMA MAKİNE VE CİHAZLARI	0	0	0	36.942	-
5	8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	376	2.154	667	13.242	1.885,31
6	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	4.089	0	0	11.265	-
7	8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	0	0	199	7.133	3.484,42
8	8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	0	0	0	7.094	-
9	8438	YİYECEK/İÇECEK SANAYİNDE KULLANILAN MAKİNE VE CİHAZLAR	0	0	0	4.380	-
10	8484	METAL TABAKALI CONTALAR, CONTA TAKIM VE GRUPLARI	0	0	0	3.993	-
		DİĞER	38.669	378.899	1.974.279	3.092	-99,84
		TOPLAM	261.779	451.496	2.005.706	295.033	-85,29

Kaynak: TÜİK Verileri

KAYNAKLAR

- BM İstatistik Bölümü Verileri ve TÜİK
- T.C. Manila Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Raporları
- İGEME